

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers
Ministry of Higher Education & Scientific Research

No:

Date:

ژماره: ٦٦٢٥
رێکهوت: ٢٠٢٠ / ٨ / ١٢
٢٧٢٠ / ٥ / ٢٤
ی کوردی

رێنمایی ژماره (٢) ی سالی (٢٠٢٠)

رێنمایی هه‌مواری یه‌که‌می رێنمایی ژماره (٥) ی سالی (٢٠١٩) ی خوێندنی باڵا/ماستهر له زانکۆ حکومه‌کانی کوردستان

پاڵپشت به کۆنۆوسی کۆبوونه‌وه‌ی ژماره (٧) ی ئەنجومەنی وەزارەت (تەوه‌ری یه‌که‌م/برگه‌ی سییهم) که له رێکهوتی (٢٠٢٠/٥/١٨) ئەنجامدرا، له پێناو به‌رژه‌وه‌ندی گشتی خوازیارانی خوێندنی باڵا/ماستهر که به‌پێی رێنمایی ژماره (٥) ی سالی (٢٠١٩) ی خوێندنی ماستهر له زانکۆ حکومه‌کانی هەرێمی کوردستان بۆ سالی خوێندنی (٢٠١٩-٢٠٢٠) پێشکه‌شیان کردووه، له چوارچێوه‌ی ده‌سته‌به‌رکردنی پرهنسیپی شه‌فافیه‌ت و دادپه‌روه‌ری و هه‌لی یه‌کسان بۆ پێشکه‌شکاران، **پریاردرا به:**

- هه‌موارکردنه‌وه‌ی (تەوه‌ری شه‌شهم / تێبینی: خالی أ و ب) و (تەوه‌ری چه‌وتهم/خالی أ) له رێنمایی ژماره (٥) ی سالی (٢٠١٩) ی خوێندنی ماستهر له زانکۆ حکومه‌کانی کوردستان بۆ سالی خوێندنی (٢٠١٩-٢٠٢٠) به‌م شێوه‌یه‌ی خواره‌وه:

یه‌که‌م: پیدانی ده‌سه‌لات به ئەنجومەنی زانکۆکان بۆ پرکردنه‌وه‌ی کورسیه‌ به‌تاله‌کان له رێگه‌ی ئالۆگۆرکردنی کورسیه‌کان له (کورسی زانکۆکان) بۆ (کورسی پارالل) یان (کورسی گشتی فه‌رمانبه‌ران) بۆ (کورسی پارالل) یان ئەگه‌ر (کورسی پارالل) به‌تالی مابته‌وه به‌پێی ژماره‌ی کورسیه‌کان و پلانی په‌سه‌ندکراوی زانکۆکان له لایه‌ن وەزارەت به‌مه‌رجیک پسیۆریه‌ وورده‌که‌ی پێشکه‌شکار که تاقیکردنه‌وه‌ی تیایدا کردووه هه‌مان پسیۆری ووردی کورسی به‌تاله‌که‌ بێت ئەمەش تهنه‌ا بۆ پێشکه‌شکاره‌ ده‌رچوووه‌کان که گشت پێشکه‌شکاره‌ ده‌رچوووه‌کان به‌ گشت شێوازه‌کانی پێشکه‌شکردن ده‌گوازێنه‌وه‌ سه‌ر بازنه‌ی کورسی پارالل به‌پێی خاله‌ندی پێشبرکی ده‌که‌ن له‌سه‌ر کورسیه‌ به‌تاله‌کان و ئەو پێشکه‌شکاره‌ی که زۆرتزین خالی به‌پێی ناوه‌رۆکی رێنمایی ژماره (٥) ی سالی (٢٠١٩) ی ماستهر به‌ده‌سته‌پێنا بێت، ئەوا وهرده‌گیردرێت به‌مه‌رجیک شێوازی خوێندنه‌که‌ به‌شێوازی پارالل ده‌بێت و به‌شێوه‌یه‌کی ئاره‌زوومه‌ندانه‌ ده‌بێت بۆ خوازیاران. بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ش پێویسته‌ خوازیار داواکاری و به‌ئیننامه‌ی یاسایی له زانکۆ پێشکه‌ش بکات که ره‌زامه‌نده‌ به‌ شێوازی پارالل وهرگیردرێت له‌ ماوه‌ی (١٥) پانزه‌ رۆژ له رێکهوتی بلاوکردنه‌وه‌ی له لایه‌ن زانکۆوه، به‌پێچه‌وانه‌وه‌ پێشکه‌شکار مافی نامینیت.

دووه‌م: ئەو پێشکه‌شکارانه‌ی له تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی ده‌رچوون، به‌لام به‌هۆی نه‌مانه‌وه‌ی کورسی وهرنه‌گیراون، ئەوا ده‌سه‌لات ده‌درێت به ئەنجومەنی زانکۆکان بۆ زیادکردنی کورسی خوێندن تهنه‌ا بۆ پێشکه‌شکاره‌ ده‌رچوووه‌کان له هه‌مان ئەو پسیۆریه‌ وورده‌ی که پێشکه‌شکار تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی تێیدا ئەنجام داوه، به‌مه‌رجیک ژماره‌ی زیادکردنی کورسیه‌کان له رێژه‌ی (٥٠%) ی پلانی په‌سه‌ندکراوی به‌شه‌که‌ زیاتر نه‌بێت، هه‌روه‌ها مه‌رجه‌ زیادکردنی کورسیه‌که‌ به‌گوێره‌ی توانای به‌شه‌کان بێت به‌مه‌رجی ره‌چاوکردن و په‌یره‌وکردنی رێنمایی میچی سه‌ره‌رشتیکردن و وانه‌وتنه‌وه‌ و هه‌بوونی تاقیگه‌ و پێداویستی زانستیته‌کان و هه‌روه‌ها مه‌رجه‌ گشت ئەو کورسیانه‌ی زیاد ده‌کری‌ن به‌شێوازی پارالل بێت و به‌شێوه‌یه‌کی ئاره‌زوومه‌ندانه‌ ده‌بێت بۆ خوازیاران و بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ش پێویسته‌ خوازیار داواکاری و به‌ئیننامه‌ی یاسایی له زانکۆ پێشکه‌ش بکات که ره‌زامه‌نده‌ به‌ شێوازی پارالل وهرگیردرێت له‌ ماوه‌ی (١٥) پانزه‌ رۆژ له رێکهوتی بلاوکردنه‌وه‌ی له لایه‌ن زانکۆوه، به‌پێچه‌وانه‌وه‌ پێشکه‌شکار مافی نامینیت.

سێیه‌م: پیدانی ده‌سه‌لات به‌ ئەنجومه‌نی زانکۆکان سه‌باره‌ت به‌و پێشکه‌شکارانه‌ی له‌ تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی ده‌رئه‌وه‌ی چوون، به‌لام نمره‌ی (٧,٥) هه‌وت و نیو به‌ره‌و سه‌ره‌وه‌یان له‌ تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی له‌ (٣٠) نمره‌ی ته‌رخانکراو بۆ تاقیکردنه‌وه‌ به‌ده‌سته‌پێناوه‌ و کورسی به‌تال ماوه‌ته‌وه‌ له‌ پسرۆیه‌ و ورده‌که‌ی که‌ پێشکه‌شکار تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی تێیدا ئەنجام داوه‌، به‌ هۆی ئەوه‌ی خوازیاران ده‌رئه‌وه‌ی چوونه‌ له‌ تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی و هه‌روه‌ها دوا‌ی جێبه‌جێکردنی (برگه‌ی یه‌که‌م) ی سه‌ره‌وه‌ به‌ ئالۆگۆکردنی کورسیه‌ به‌تاله‌کان، کورسیه‌کان پر نابه‌وه‌ و هه‌ر به‌ به‌تالی ده‌مینیته‌وه‌، ئەوا لێرده‌ا سه‌رجه‌م کورسیه‌ به‌تاله‌کان ده‌کرێن به‌ کورسی پارالێل و گشت پێشکه‌شکاره‌ ده‌رئه‌وه‌ی چووه‌کان به‌ گشت شیوازه‌کانی پێشکه‌شکردن ده‌گوازرێنه‌وه‌ سه‌ر بازنه‌ی کورسی پارالێل به‌ پێی خالبه‌ندی پێشبرکێ ده‌که‌ن له‌سه‌ر کورسیه‌ به‌تاله‌کان و ئەو پێشکه‌شکاره‌ی که‌ زۆرتین خالی به‌ پێی رێنماییه‌که‌ به‌ده‌سته‌پێناویت، ئەوا وهرده‌گیردێت به‌ ره‌چاوکردن و جێبه‌جێ کردنی ئەم خالانه‌ی خواره‌وه‌:-

- أ. خوازیاره‌ ده‌رئه‌وه‌ی چووه‌کان دووباره‌ (تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی به‌شیوه‌ی زاړه‌کی - شفهی) له‌سه‌ر (١٠) ده‌ نمره‌ ئەنجام ده‌ده‌ن که‌ له‌ لایه‌ن به‌شه‌کان بۆیان رێکده‌خرێت و نمره‌ بنه‌ره‌ته‌که‌ی (واته‌ له‌ تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی له‌سه‌ر (٣٠) سی نمره‌) به‌ده‌ستی هێنابوو، ئەوا نمره‌که‌ به‌ شیوه‌ی (نسبه‌ تناسب) له‌سه‌ر (٢٠) ئەژمار ده‌کرێت، لێرده‌ا مه‌رجه‌ خوازیار له‌ کۆی هه‌ردوو نمره‌که‌ له‌ تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی بگات به‌ (١٥) نمره‌ له‌ (٣٠) نمره‌ی ته‌رخانکراو بۆ تاقیکردنه‌وه‌، ئەوا خوازیاران ده‌توانن له‌ نیوان خۆیان له‌سه‌ر کورسیه‌ به‌تاله‌کان که‌ به‌ هۆی ئەوه‌ی پێشکه‌شکاران ده‌رئه‌وه‌ی چووبوون له‌ تاقیکردنه‌وه‌ و بۆیه‌ کورسیه‌کان به‌ به‌تالی مابوونه‌وه‌، پێشبرکێ بکه‌ن به‌ پێی پێوه‌ری خالبه‌ندی که‌ له‌ ناوه‌رۆکی رێنمایی ژماره‌ (٥) ی سالی (٢٠١٩) ی خۆپنڤانی ماسته‌ر هاتوو.
- ب. تاقیکردنه‌وه‌ زاړه‌که‌، به‌ شیوه‌یه‌کی زانستی و ئەکادیمی ده‌بێت و ره‌چاوی کوالیته‌ی زانستی خۆپنڤان ده‌کرێت.
- ج. تاقیکردنه‌وه‌ زاړه‌که‌ ئەنجام ده‌درێت له‌ چوارچێوه‌ی ئەو بابه‌تانه‌ی پێشووتر له‌ لایه‌ن به‌شه‌وه‌ داواکراوون بۆ تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی به‌شیوه‌ی نووسین.
- د. تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی به‌ شیوه‌ی زاړه‌کی (شفهی) که‌ له‌ (ته‌وه‌ری سێه‌م / خالی-أ) ی سه‌ره‌وه‌ ئاماژه‌ی پێدراوه‌ ئەنجام ده‌درێت له‌ رێگه‌ی لیژنه‌یه‌کی زانستی تایبه‌ت له‌ (٣) سن ئەندام پیک دێت که‌ به‌ لایه‌نی که‌م هه‌لگری پروانامه‌ی دکتۆرا و به‌ پله‌ی زانستی پرۆفیسۆری یاریده‌ده‌ر و پرۆفیسۆر بن به‌ مه‌رجیک (١) یه‌ک ئەندام له‌ ناوه‌وه‌ی زانکۆ بێت و (٢) دوو ئەندامه‌که‌ی دیکه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی زانکۆکه‌ بێت.
- ه. پێویسته‌ له‌ کاتی ئەنجامدانی تاقیکردنه‌وه‌ی توانستی زانستی به‌ شیوه‌ی زاړه‌کی به‌ شیوازی ده‌نگ یان فیدیۆ تاقیکردنه‌وه‌که‌ توێمه‌ر بکرێت و له‌ لیژنه‌ی تاقیکردنه‌وه‌کان هه‌لبگیردێت بۆ هه‌ر حاله‌تیکی پێویست.
- و. کورسیه‌کان به‌ شیوه‌ی (پارالێل) ده‌بێت، بۆیه‌ دووباره‌ کردنه‌وه‌ی تاقیکردنه‌وه‌ زاړه‌که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی ئاره‌زوومه‌ندانه‌ ده‌بێت بۆ خوازیاران و بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ش پێویسته‌ خوازیار داواکاری و به‌لێننامه‌ی یاسایی له‌ زانکۆ پێشکه‌ش بکات که‌ ره‌زومه‌نده‌ به‌ شیوازی پارالێل وهرگیردێت.
- ز. به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک کورسی خۆپنڤان زیاد نا‌کرێت بۆ پێشکه‌شکاره‌ ده‌رئه‌وه‌ی چووه‌کان، به‌لکو ته‌نها له‌سه‌ر کورسیه‌ به‌تاله‌کان به‌ پێی پلانی په‌سه‌ندکراو له‌ لایه‌ن وه‌زاره‌ته‌وه‌ پێشبرکێ ده‌که‌ن بۆ مه‌به‌ستی پرکردنه‌وه‌ی کورسیه‌که‌ ئەمه‌ش دوا‌ی جێبه‌جێکردنی خالی (أ) ی سه‌ره‌وه‌.

چوارهم: پێشكه‌شكارانی كه‌س و كاری پله (1) یه‌كی شه‌هیدان و ئەنفال‌كراوان كه‌ به‌ پێی ناوه‌پۆکی فه‌رمانی وه‌زاری ژماره (914) له (2020/1/15) پێشكه‌شیان كردبوو ئەگه‌ر له تاقیكردنه‌وه‌ی توانستی زانستی دهرنه‌چوو بوون، هه‌روه‌ها پێشكه‌شكارانی نابینا به‌ رێژه‌ی (100%) ئەگه‌ر له تاقیكردنه‌وه‌ی توانستی زانستی دهرنه‌چوو بوون، هه‌روه‌ها پێشكه‌شكارانی مامۆستا و فه‌رمانبه‌رانی میلاكی هه‌میشه‌یی (زانكۆی كه‌ركوك و په‌یمانگه‌ی ته‌كنیكی كه‌ركوك) كه‌ به‌ پێی ناوه‌پۆکی گه‌شتاندنی وه‌زاره‌ت ژماره (1091/9) له (2020/1/16) پێشكه‌شیان كردبوو، ئەگه‌ر له تاقیكردنه‌وه‌ی توانستی زانستی دهرنه‌چوو بوون، به‌لام نمره‌ی (7,5) حه‌وت و نیو به‌ره‌و سه‌ره‌وه‌یان له تاقیكردنه‌وه‌ی توانستی زانستی له (30) نمره‌ی ته‌رخانكراو بۆ تاقیكردنه‌وه‌ی به‌ده‌سته‌پێنا بوو، ئەوا ناوبراوان ده‌توانن دووباره (تاقیكردنه‌وه‌ی توانستی زانستی به‌شپۆه‌ی زاړه‌کی - شفهی) له‌سه‌ر (10) ده‌ نمره‌ ئەنجام به‌دن و هه‌مان میكانیزمی خاله‌كانی (أ، ب، ج، د، ز) هاتوو له (برگه‌ی سێهه‌م) ی ئاماژه‌پێكراو له‌م رێنماییه‌ی سه‌ره‌وه‌ په‌یڕه‌و بكرێت و به‌ هه‌مان ناوه‌پۆکی فه‌رمانی وه‌زاری ژماره (914) له (2020/1/15) تاییه‌ت به‌ كه‌سوكاری شه‌هیدان و ئەنفال‌كراوان و گه‌شتاندنی وه‌زاره‌ت ژماره (1091/9) له (2020/1/16) تاییه‌ت به‌ پێشكه‌شكارانی مامۆستا و فه‌رمانبه‌رانی میلاكی هه‌میشه‌یی (زانكۆی كه‌ركوك و په‌یمانگه‌ی ته‌كنیكی كه‌ركوك) و هه‌روه‌ها بریاری ئەنجومەنی وه‌زاره‌ت سه‌باره‌ت به‌ نابینایان به‌ رێژه‌ی (100%).

شه‌هه‌م: ئەم رێنماییه‌ ته‌نها بۆ خوازیارانی خوێندنی باڵا/ماسته‌ر كه‌ بۆ سالی خوێندنی (2019-2020) پێشكه‌شیان كردبوو و تاقیكردنه‌وه‌ی توانستی زانستی ئەنجامداوه‌ جێبه‌جێ ده‌كرێت.

حه‌وته‌م: ئەم رێنماییه‌ له‌ دواي راگه‌یانندی ئەنجامی سكاڵا و تانه‌گرتن خوازیاران به‌ شپۆه‌ی قۆناغ به‌ قۆناغ به‌ پێی ریزبه‌ندی برگه‌كانی ئەم رێنماییه‌ جێبه‌جێ ده‌كرێت و له‌ رۆژنامه‌ی (وه‌قايه‌ی كوردستان) بلاوده‌كرێته‌وه‌.

د. ئارام محمد قادر

وه‌زیری خوێندنی باڵا و توێژینه‌وه‌ی زانستی

وێنه‌یه‌ك بۆ:-

- سه‌رۆكایه‌تی ئەنجومەنی وه‌زیران/ سه‌رۆكایه‌تی دیوان/ بۆ زانین/ له‌گه‌ل رێژدا.
- نووسینگه‌ی به‌رپێز جه‌نابی وه‌زیر/ بۆ زانین/ له‌گه‌ل رێژدا.
- نووسینگه‌ی به‌رپێز بریكاری وه‌زاره‌ت/ بۆ زانین/ له‌گه‌ل رێژدا.
- وه‌زاره‌تی داد/ رۆژنامه‌ی وه‌قايه‌ی كوردستان/ تکیه‌ بۆ بلاوكردنه‌وه‌ی/ له‌گه‌ل ریزدا.
- نووسینگه‌ی به‌رپێز راویژكاران/ بۆ زانین/ له‌گه‌ل ریزدا.
- سه‌رۆكایه‌تی گه‌شت زانكۆ حكومه‌یه‌كانی هه‌رێمی كوردستان/ نووسینگه‌ی به‌رپێز سه‌رۆکی زانكۆ/ بۆ زانین و كاری پێویست به‌ پێی په‌یوه‌ندی/ له‌گه‌ل رێژدا.
- ئەنجومەنی كوردستان بۆ پسه‌رپه‌یوه‌ی پزیشكییه‌كان/ نووسینگه‌ی به‌رپێز سه‌رۆکی ئەنجومەن/ بۆ زانین و كاری پێویست به‌ پێی په‌یوه‌ندی/ له‌گه‌ل رێژدا.
- ده‌سته‌ی كوردستانی بۆ دراستاتی ستراتیجی و توێژینه‌وه‌ی زانستی/ نووسینگه‌ی به‌رپێز سه‌رۆکی ده‌سته‌/ بۆ زانین و كاری پێویست به‌ پێی په‌یوه‌ندی/ له‌گه‌ل رێژدا.
- ده‌زگای سه‌ره‌به‌رشتی و دناپی جوړی/ بۆ زانین/ له‌گه‌ل رێژدا.
- گه‌شت فه‌رمانگه‌كانی دیوانی وه‌زاره‌ت/ بۆ زانین/ له‌گه‌ل رێژدا.
- فه‌رمانگه‌ی توێژینه‌وه‌ و په‌ره‌پێدان/ بۆ زانین و كاری پێویست به‌ پێی په‌یوه‌ندی/ له‌گه‌ل رێژدا.
- به‌رێوه‌به‌رایه‌تی خوێندنی باڵا/ بۆ زانین و كاری پێویست به‌ پێی په‌یوه‌ندی/ له‌گه‌ل رێژدا.
- به‌رێوه‌به‌رایه‌تی کاروباری یاسایی/ له‌گه‌ل به‌راییه‌كان .
- ده‌ركرده‌ خولاو .

